

Szkolny Program Profilaktyczno - Wychowawczy 2022/2023

*"Mów dziecku, że jest dobre, że
może, że potrafi."*

J. Korczak

**„Dziecko chce być dobre.
Jeśli nie umie – naucz.
Jeśli nie wie – wytłumacz.
Jeśli nie może – pomóż”.
J. Korczak**

Misja szkoły:

Misją naszej szkoły jest odkrywanie w każdym młodym człowieku dobra i piękna.

Przekazywanie mu rzetelnej wiedzy i mądrości życiowej.

**Zapewnienie atmosfery uczciwości, życzliwości oraz budowanie wzajemnego zaufania
i wsparcie w trudach poszukiwania swojego miejsca wśród ludzi.**

**Dzięki temu nasz absolwent jest przygotowany do życia, dokonywania świadomych wyborów
i umiejętnego działania w zmieniającej się rzeczywistości.**

Wizja:

**Wizją naszej szkoły jest harmonijne współdziałanie
wszystkich organów szkoły i środowiska,
zmierzące do zapewnienia uczniom
warunków umożliwiających prawidłowe funkcjonowanie
w dynamicznie rozwijającym się świecie.**

Motto:

**Jesteśmy po to, żeby uczyć mądrze interpretować
rzeczywistość, rozumieć siebie i świat
oraz odważnie go współtworzyć i odpowiedzialnie w nim żyć**

Myśli przewodnie:

To, co robię staram się robić jak najlepiej.

Postępuje wobec innych tak, jakbym chciał/chciała żeby postępowano wobec mnie.

Jestem uprzejmy/uprzejma wobec ludzi dookoła.

Jestem życzliwy/życzliwa wobec ludzi dookoła.

Troszczę się o swoją szkołę

Mam wpływ na atmosferę w szkole.

Współtworzę przyjazną szkołę.

Program wychowawczo – profilaktyczny opisuje treści, cele, zadania, sposoby realizacji, które będą realizowane we wszystkich klasach Szkoły Podstawowej nr 14 we Wrocławiu. Program został opracowany wspólnie przez nauczycieli, pedagoga, psychologa szkolnego oraz rodziców i będzie realizowany przez wszystkich pracowników Szkoły, we współpracy z rodzicami uczniów, uczniami i instytucjami współpracującymi ze Szkołą.

Szkoła Podstawowa nr 14 we Wrocławiu funkcjonuje w środowisku wielkomiejskim i kształci dzieci w wieku 6 - 10 lat w klasach integracyjnych. Pomocą psychologiczno - pedagogiczną objęto wielu uczniów, w tym z opiniami, orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego oraz orzeczeniami o stopniu niepełnosprawności.

Szkoła systematycznie współpracuje z różnymi instytucjami i organizacjami:

- Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne oraz Specjalistyczna Poradnia Terapeutyczna,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Policja,
- Straż miejska,
- Sąd, kuratorzy sądowi,
- Koordynatorzy Rodzinnej Pieczy Zastępczej,
- Jednostki samorządu terytorialnego
- Placówki doskonalenia nauczycieli
- Podmiotami realizującymi świadczenia zdrowotne z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, opieki psychiatrycznej,
- Państwowi inspektorzy sanitarni (powiatowi i wojewódzcy)
- Pracodawcy
- Parafia,
- Rada Osiedla „Szczepin”,
- Towarzystwo Przyjaciół dzieci,
- Ognisko Wychowawcze.

W szkole propagowane są postawy prospołeczne przez organizację sieci wolontariatu na terenie szkoły, uczniowie włączani są także w okresowe akcje charytatywne. Wśród uczniów prowadzone są działania profilaktyczne organizowane przez członków wspólnoty szkolnej, uczniowie włączani są w programy

Szkoła Podstawowa nr 14 im. Kawalerów Orderu Orła Białego we Wrocławiu

profilaktyki rekomendowane przez Departament Edukacji miasta Wrocławia, Ministerstwo Edukacji Narodowej i organizacje prowadzące działalność na rzecz profilaktyki zdrowia i uzależnień. Działalność profilaktyczna włączana jest w zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnego, a także prowadzona jest w ramach pomocy psychologiczno –pedagogicznej.

Dla uczniów zapewniona jest możliwość spożywania gorącego posiłku (obiad) w stołówce szkolnej, posiłki przygotowywane są na miejscu. Budynek naszej szkoły jest dostosowany do wymogów związanych ze specyficznymi potrzebami uczniów niepełnosprawnych – wyposażony w windę, szerokie korytarze, przystosowane toalety.

Podstawy prawne:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 1997 Nr 78 poz. 483).
2. Konwencja o prawach dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada, 1989 r. (Dz.U. 1991 nr 120 poz. 526).
3. Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. 2017 poz. 1189).
4. Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. 2017 poz. 59, 949).
5. Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. 2016 poz. 1943 ze zm.).
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej (Dz.U. 2015 poz. 1249).
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla Branżowej Szkoły I Stopnia, kształcenia ogólnego dla Szkoły Specjalnej Przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla Szkoły Policealnej (Dz.U. 2017 poz. 356).
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej.
9. Wytyczne MEiN, MZ i GIS dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych- tryb pełny stacjonarny”- zbiór zaleceń uwzględniający sytuację epidemiologiczną, w tym dotyczących pomocy psychologicznej w sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią COVID- 19.
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz.U. z 2022 r. , poz. 645 ze zm.) - § 13.
11. Statut Szkoły Podstawowej nr 14 we Wrocławiu przy ul. Zachodniej 2.

Sylwetka absolwenta Szkoły Podstawowej nr 14

Zakładamy, że w wyniku systematycznego, skorelowanego i spójnego oddziaływania po ośmioletnim procesie wychowawczym uczeń będzie :

- bogaty w wiedzę i umiejętności na miarę swoich możliwości,
- wykorzystywać zdobytą wiedzę w praktyce
- szanować godność własną i drugiego człowieka,
- wrażliwy na potrzeby i krzywdę innych,
- przestrzegać zasad dobrych obyczajów i kultury,
- rozwijać potrzebę dbania o własne ciało, zdrowie fizyczne, psychiczne i duchowe,
- właściwie funkcjonować w grupie rówieśniczej i w społeczeństwie,
- przejawiać zaangażowanie w życie społeczne i rozwijać swoje talenty, także dla dobra innych,
- bezpiecznie korzystać z nowoczesnych źródeł informacji,
- komunikować się w sposób nastawiony na porozumienie,
- aktywnie i odpowiedzialnie rozwijać swoje zainteresowania i umiejętności,
- potrafił odbierać informacje przekazywane przez środki masowego przekazu i właściwie je interpretować,
- gotów do wzięcia na siebie odpowiedzialności za swoją przyszłość,
- wrażliwy na piękno i z troską o ochronę przyrody,
- przygotowany do samodzielnego życia,
- posiadał zdolność twórczego myślenia,
- posiadał ukształtowane postawy patriotyczne,
- ciekawy świata i wrażliwy na drugiego człowieka,
- dba o zdrowie fizyczne i psychiczne oraz bezpieczeństwo swoje i innych,

I. Określenie celów programu wychowawczego.

Przyjmujemy, że *wychowanie jest stałym procesem doskonalenia się wychowanka, który poprzez swoje wybory i działania rozwija się zgodnie z prawidłowościami rozwoju i usprawnia swoje ludzkie zdolności do bycia w pełni człowiekiem.*

Osiąga to poprzez:

- kształtowanie prawego charakteru,
- budowanie poczucia odpowiedzialności za własny rozwój i dobro wspólne,
- uznanie i przestrzeganie norm społecznych,
- budowanie postawy życzliwości i miłości do ludzi¹.

Nadrzędnym celem działań wychowawczych w naszej Szkole jest:

Tworzenie warunków do wszechstronnego rozwoju dzieci, a dzięki temu umożliwienie każdemu uczniowi rozwoju na najwyższym, możliwym dla niego poziomie. Powyższy cel jest powiązany z misją szkoły i umożliwia jej realizację. Realizacja powyższego celu nadrzędnego i misji odbywa się poprzez wspomaganie rozwoju intelektualnego, emocjonalnego i społecznego, moralnego i fizycznego.

Stąd następujące cele szczegółowe

Cel I Rozwój intelektualny ucznia

- rozpoznawanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów,
- zwiększanie udziału uczniów w zajęciach pozalekcyjnych,
- wszyscy uczniowie wymagający wsparcia uzyskują pomoc w odpowiedniej formie.

Cel II Dojrzałość emocjonalna i społeczna ucznia

- integracja zespołów klasowych,
- rozumienie i respektowanie obowiązujących norm społecznych,
- rozwijanie postaw prospołecznych,
- kształtowanie pozytywnego obrazu własnej osoby,
- znajomość swoich mocnych i słabych stron.

Cel III Rozwój fizyczny ucznia

- kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych,
- kształtowanie umiejętności dostrzegania zależności pomiędzy odpowiednim stylem życia a zdrowiem

¹M. Sims, E. Węgrzyn-Jonek, Budowanie programu wychowawczego szkoły. Kraków, 2000

Cel IV Etyczna postawa wobec ludzi i przyrody oraz właściwe funkcjonowanie w społeczeństwie

- wprowadzanie uczniów w świat wartości, w tym ofiarności, współpracy, solidarności, altruizmu, patriotyzmu i szacunku dla tradycji,
- kierowanie się przez uczniów normami wynikającymi z przyjętych w szkole wartości,
- nauka właściwego zachowania w różnych miejscach i sytuacjach poza szkołą (np., kino, teatr, biblioteka, muzeum),
- kształtowanie poczucia przynależności do kraju, regionu, narodu,
- kształtowanie postaw ekologicznych.

Cel V Współpraca z rodzicami

- współpraca rodziców ze szkołą za pośrednictwem Rady Rodziców i klasowych Rad Rodziców,
- udział rodziców w wychowawczych zadaniach szkoły poprzez następujące działania: uczestniczenie w zebraniach i „dniach otwartych szkoły”; udział w szkolnych spotkaniach poświęconych zagadnieniom wychowawczym (rodzice mogą proponować formy spotkań i osoby prowadzące); uczciwe i rzetelne informowanie wychowawców o stanie zdrowia dziecka i przyczynach jego nieobecności na zajęciach; udział w indywidualnych konsultacjach z wychowawcami, nauczycielami, pedagogiem, psychologiem i logopedą; utrzymywanie systematycznego kontaktu z wychowawcą, w celu uzyskiwania rzetelnej informacji na temat swojego dziecka, jego zachowania, postępów w nauce i przyczyn trudności w szkole.

Cel VI Współpraca ze środowiskiem lokalnym i zapobieganie przemocy rówieśniczej

- władze lokalne (nawiązywanie kontaktów z władzami poprzez spotkania z nauczycielami, uczniami z okazji np., uroczystości szkolnych),
- placówki kulturalne i oświatowe (uczestnictwo w spektaklach teatralnych, lekcjach muzealnych; udział w konkursach organizowanych przez placówki kulturalno – oświatowe, np., wyjścia do kina, lekcje biblioteczne),
- Placówki oświatowo – opiekuńcze (pomoc uczniom przejawiającym trudności w nauce i zachowaniu; pomoc dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych; udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej),
- Wymiar sprawiedliwości (współpraca z kuratorem sądowym w sprawach uczniów objętych tym środkiem wychowawczym; udział w zajęciach prowadzonych przez policję na temat bezpieczeństwa ruchu drogowego, przeciwdziałania agresji i przestępczości.

Szkoła Podstawowa nr 14 im. Kawalerów Orderu Orła Białego we Wrocławiu

Program wychowawczy ma charakter otwarty i każdy wychowawca może go realizować według własnej koncepcji będącej twórczą realizacją głównych ram programowych – w tym treści, celów i zadań.

Działalność wychowawcza jest to z jednej strony towarzyszenie dziecku i wspieranie go w procesie rozwoju, poszukiwania dobra, piękna i sprawiedliwości. Z drugiej strony wychowanie to ochrona przed pojawiającymi się na tej drodze niebezpieczeństwami oraz pomoc w usunięciu ewentualnych nieprawidłowości. Działania te dadzą się sklasyfikować jako *sensu stricto* wychowawcze. Aby je efektywnie przeprowadzać konieczne są pewne priorytety.

Są to priorytety wyznaczające linię postępowania wszystkich podmiotów biorących udział w realizacji programu wychowawczego:

Przyjmujemy postulat o podmiotowości ucznia w procesie wychowywania

- Rodzice posiadają pierwotne i największe prawa wychowawcze w stosunku do swoich dzieci. Szkoła wspiera rodzinę w dziedzinie wychowania.
- Nauczyciele wspomagają rozwój osobowy ucznia we wszystkich wymiarach: intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym, duchowym.
- Uczniowie mają możliwości dociekania do prawdy, szkoła ułatwi im osiągnięcie świadomości życiowej użyteczności poszczególnych zajęć.
- W szkole kładzie się nacisk na budzenie wrażliwości moralnej, na wspomaganie uczniów w ich dążeniu do samodzielności osądów, rozwijanie wrażliwości na dobro, tolerancję i poczucie bezpieczeństwa.
- Szkoła dąży do kształtowania w uczniach szacunku dla dobra wspólnego, rodziny, społeczności lokalnej, państwowej, a także do rozwijania patriotyzmu jako wartości o podstawowym znaczeniu.
- Młodzież otrzymuje w szkole pomoc w rozpoznawaniu wartości moralnych, w dokonywaniu wyborów i hierarchizacji tych wartości.
- Szkoła pomaga w poszukiwaniu odpowiedzi o sens życia, o przyszłość, wskazując na rzetelną pracę i uczciwość jako wartości prowadzące do realizacji przyjętych celów.
- Szkoła pomaga uczniom w określeniu ich zainteresowań.
- Uczniowie zdolni mogą rozwijać swoje zainteresowania i talenty w Szkolnym Systemie Wspierania Uzdolnień.
- Nauczyciele i pracownicy szkoły oraz uczniowie tworzą w sobie postawę dialogu, a w szkole powstaje klimat dialogu.
- Kryteria i sposób oceniania zachowania uczniów zawarty jest w Wewnątrzszkolnym Systemie Ocenienia.
- Prawa i obowiązki uczniów zawarte są w statucie szkoły.

Sprecyzowanie zadań dla poszczególnych organów statutowych szkoły

1. Rada rodziców

Reprezentuje interesy wychowawcze rodziców i odpowiada za prawidłowe relacje szkoła – wychowawca – uczeń – rodzice. Jest rzecznikiem rodzinnego modelu wychowania opartego na więziach rodzinnych.

Rodzice decydują o metodach i formach wychowania swoich dzieci, uwzględniając istniejące przepisy prawne w tym zakresie (Karta o Prawach Dziecka, Kodeks Rodzinny).

2. Rada Pedagogiczna

Wspomaga rodzinę w jej naturalnych prawach do wychowania poprzez dostarczanie kompetentnych informacji o przyczynach zachowania się ucznia oraz sposobach wprowadzania korekt wychowawczych. Ułatwia i stwarza możliwości kontaktu rodziców z :

- poradnią psychologiczno- pedagogiczną,
- specjalistami z dziedziny medycyny i psychologii.

Uchwala zasady motywowania zachowań uczniów z uwzględnieniem kryteriów przyjętych w statucie szkoły.

Rada Pedagogiczna jest stymulatorem pożądanych i permanentnych oddziaływań środowiska zewnętrznego na wychowanka.

3. Samorząd uczniowski:

Wyraża opinię na temat sposobu i celowości organizowania imprez i uroczystości szkolnych, decyduje w ramach kompetencji określonych w statucie o realizowanych przez szkołę zadaniach. Reprezentuje uczniów na zewnątrz. Samorząd uczniowski jako organ najbardziej reprezentatywny dla społeczności uczniowskiej realizuje swoje cele wychowawcze, które zawarte są między innymi w statucie szkoły i w regulaminie samorządu uczniowskiego.

PROGRAM SZKOLNEJ PROFILAKTYKI to program profilaktyki środowiskowej, to znaczy taki, w którym **obiekt działania jest całe środowisko szkolne**.

Profilaktyka to proces, który wspiera zdrowie przez umożliwienie ludziom uzyskania pomocy potrzebnej im do konfrontacji ze złożonymi, stresującymi warunkami życia oraz przez umożliwienie jednostkom osiągnięcie subiektywnie satysfakcjonującego, społecznie akceptowanego, bogatego życia. To proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczanie i likwidowanie czynników niekorzystnych dla życia i zdrowia człowieka.

Zapobieganie uzależnieniom może dokonywać się na różnych poziomach. W związku z tym wyróżnia się profilaktykę pierwszorzędową, drugorzędową i trzeciorzędową.

Działania profilaktyczne podejmowane przez szkołę:

a) działania skierowane do rodziców:

- indywidualne rozmowy z rodzicami wynikające z bieżących potrzeb wychowawczych,
- udzielanie rodzicom pomocy i wsparcia w sytuacjach trudnych; wspólna analiza problemów związanych z funkcjonowaniem dziecka w szkole; indywidualne rozmowy,
- zobowiązanie rodzica/ rodziców do podjęcia konkretnych działań np. konsultacji dziecka w Poradni Zdrowia Psychicznego
- pokazywanie mocnych stron dziecka,
- spotkania edukacyjne rozwijające umiejętności wychowawcze zgodnie z potrzebami.

b) działania skierowane do uczniów:

Informacyjno - edukacyjne:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,
- znajomość zasad ruchu drogowego – bezpieczeństwo w drodze do szkoły,
- akcje plakatowe
- zajęcia w ramach wychowania do życia w rodzinie oraz godzin wychowawczych, mające na celu wyposażenie uczniów w wiedzę na temat problemów wieku szkolnego i dorastania
- zapoznavanie uczniów z systemem pomocy (szkolnej i instytucjonalnej) w sytuacjach zagrożeń pojawiających się w najbliższym środowisku lub bezpośrednio dotyczących samych uczniów np. telefon zaufania.
- spotkania informacyjne z przedstawicielami Policji, Straży Miejskiej, zgodnie z potrzebami np. na temat prawnych skutków agresji i odpowiedzialności karnej nieletnich,
- spotkania ze specjalistami zgodnie z potrzebami,
- promowanie zdrowego stylu życia i kształtowanie nawyków prozdrowotnych (higiena jamy ustnej jako ważny czynnik zapobiegający próchnicy, czysta skóra – zdrowie i uroda, higiena wzroku i słuchu jako ważne elementy percepcji, odpoczynek jako ważny element higieny, zdrowe i racjonalne odżywianie, czynniki wpływające na niewłaściwe odżywianie, skutki złego żywienia, higiena przygotowywania i spożywania posiłków)
- zajęcia integracyjne w klasach prowadzone przez wychowawców klas, psychologa, pedagoga.

- zajęcia prowadzone w ramach godzin wychowawczych dostosowane do potrzeb zespołu klasowego a dotyczące np. asertywności, stawiania granic, rozwiązywania konfliktów, stresu,
- bezpieczeństwo zdrowotne: bezpieczne korzystanie z kąpielisk,
- informowanie uczniów o niebezpieczeństwach związanych z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji.
- W razie powrotu epidemii Covid 19 ponowne upowszechnianie wśród uczniów wiedzy dotyczącej bezpiecznych i higienicznych warunków nauki w czasie panującej epidemii Covid 19 dezynfekcja, zachowanie dystansu społecznego oraz zasad higieny, korzystanie z maseczek w miejscach wspólnych oraz częste wietrzenie pomieszczeń zamkniętych.

Alternatywne:

- stworzenie przez uczniów kontraktów klasowych i dokonywanie okresowej analizy ich przestrzegania z elementami samooceny,
- stwarzanie możliwości integracji uczniów dzięki wspólnym imprezom okolicznościowym,
- udział uczniów w różnych formach aktywności (np. wolontariat),
- zachęcanie uczniów do uprawiania różnych dyscyplin sportowych,
- udział w kołach zainteresowań,
- mobilizowanie uczniów do udziału w imprezach szkolnych poświęconych promowaniu zdrowego stylu życia;

Interwencyjne:

- systematyczna analiza funkcjonowania uczniów przejawiających trudności edukacyjne i wychowawcze, kierowanie do placówek specjalistycznych, organizowanie zajęć wyrównawczych, kontakt z kuratorami sądowymi, informowanie odpowiednich służb,
- praca indywidualna z uczniami mającymi problemy emocjonalne, wychowawcze i dydaktyczne lub kierowanie do odpowiednich specjalistów, wspieranie uczniów u których rozpoznano objawy depresji lub obniżenia kondycji psychicznej.
- zawieranie kontraktów z uczniami sprawiającymi kłopoty wychowawcze, ich egzekwowanie – wychowawcy klas, pedagog, kurator sądowy,
- dyżury nauczycieli; reagowanie na wszelkie przejawy zachowań nieakceptowanych społecznie.

Czynniki chroniące i ryzyka

Szkoła Podstawowa nr 14 we Wrocławiu prowadzi systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną wśród uczniów, ich rodziców oraz nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły w celu profilaktyki i promocji zdrowia.

Przez **czynniki chroniące** należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów lub cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, których występowanie wzmacnia ogólny potencjał zdrowotny ucznia i zwiększa jego odporność na działanie czynników ryzyka.

Przez **czynniki ryzyka** należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, które wiążą się z wysokim prawdopodobieństwem wystąpienia zachowań ryzykownych stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, zdrowia, bezpieczeństwa lub funkcjonowania społecznego.

Poniżej czynniki chroniące i ryzyka.

Czynniki chroniace:

12

Program odwołuje się do następujących, zbadanych czynników chroniących

- Silna więź emocjonalna z rodzicami
- Zainteresowanie nauką szkolną
- Regularne praktyki religijne
- Uwewnętrzniiony szacunek do norm, wartości i autorytetów
- Stała opieka sprawowaną przez kompetentną osobę dorosłą
- Zdolności umożliwiające dobre wyniki w nauce
- Umiejętność rozwiązywania problemów
- Wrażliwość społeczna
- Poczucie własnej skuteczności²

²J. Sakowska, *Szkoła dla rodziców i wychowawców*, Warszawa 1999, s.5; A.E. Kazdin, *Zdrowie psychiczne młodzieży w okresie dorastania*, „Nowiny psychologiczne”2, 1996, s.43; W: M.Simm, E. Węgrzyn-Jonek, *Budowanie szkolnego programu profilaktyki*, Rubikon, Kraków 2002;

Czynniki ryzyka

Program odwołuje się do następujących, zbadanych czynników ryzyka:

- Środowisko społeczne promujące dane wzorce zachowań (przeludnione, przestępcze)
- Normy społeczne (promujące, prowokujące dane zachowania)
- Modelowanie takich zachowań w domu i w szkole
- Konflikty i doświadczenie izolacji w dzieciństwie
- Grupa rówieśnicza, w której normą są zachowania dysfunkcyjne
- Niskie wyniki osiągane w szkole i brak celów życiowych
- Wczesna inicjacja w zachowaniach ryzykownych³.

³K. Wojcieszek, *Profilaktyka w szkole, Poradnik wychowawcy, Praca zbiorowa*, Wydawnictwo Raabe, Warszawa 2002;
W: M.Simm, E. Węgrzyn-Jonek, *Budowanie szkolnego programu profilaktyki*, Rubikon, Kraków 2002

Obszary do realizacji w ramach działań profilaktyktyczno – wychowawczych

Klasy I - III			
CELE/OBSZARY	ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI, METODY, FORMY	SPODZIEWANE EFEKTY, UMIEJĘTNOŚCI (uczniowie powinni)
Rozwój intelektualny ucznia	Integrowanie zespołów klasowych, wspieranie umiejętności właściwego znalezienia się w grupie.	Tematy: - zajęcia integracyjne – <i>zgrana klasa</i> - zajęcia integracyjne uwzględniające obecność uczniów z Ukrainy	- Przestrzegać normy współżycia społecznego. - Umieć określać granice tolerancji. - Przejawiać postawy prospołeczne w życiu codziennym. - Dbać o swoją pozycję w klasie. Rozumieć potrzeby innych.
	Rozpoznawanie indywidualnych potrzeb i możliwości ucznia.	Obserwacja, diagnozy, analiza opinii i orzeczeń. Dostosowanie wymagań do potrzeb i możliwości	- Osiąganie sukcesów edukacyjnych na miarę możliwości - Wzmacnianie motywacji do nauki
	Umożliwianie uczniom rozwoju pasji i uzdolnień.	Kółka zainteresowań. Zajęcia rozwijające uzdolnienia.	- Uczeń zna swoje talenty i potrafi je rozwijać - Podniesienie poczucia własnej wartości - Integracja uczniów w szkole
	Wdrożenie do nauki, zdobywania wiedzy, cierpliwości w osiąganiu efektów w pracy szkolnej.	Wspieranie w procesie zdobywania wiedzy i umiejętności szkolnych. Stwarzanie warunków do osiągania sukcesów.	Uczeń jest zmotywowany do nauki, chętnie przychodzi do szkoły, chętnie zdobywa wiedzę i nowe umiejętności
Dojrzałość emocjonalna i społeczna ucznia	Wdrożenie do pełnienia roli ucznia i kolegi z uwzględnieniem obecności w szkole uczniów z Ukrainy	Zapoznanie z kodeksem ucznia Szkoły, świetlicy. Zwracanie uwagi na cechy dobrego ucznia podczas zajęć edukacyjnych i świetlicowych. Budowanie właściwych relacji rówieśniczych w oparciu o pozytywne wartości, takie jak: tolerancja wobec różnych religii, kultur, tradycji.	Uczniowie pomagają sobie, pracują w zespołach, szanują zasady panujące w szkole. Integracja zespołu klasowego. Uczniowie polscy i ukraińscy znają wzajemnie kultury swoich krajów- tradycje, obrzędy, zwyczaje i ważne dla obydwu krajów wydarzenia. Dostrzegają różnice i podobieństwa łączące Ukraińców i Polaków.
	Wzmacnianie poziomu	Pogadanki na temat bezpieczeństwa.	Wszyscy uczniowie dobrze czują się w szkole, czują się

Szkoła Podstawowa nr 14 im. Kawalerów Orderu Orła Białego we Wrocławiu

	bezpieczeństwa w szkole i świetlicy	Zwracanie uwagi na bezpieczeństwo w czasie nauki i zabawy. Zaspokojenie potrzeby bezpieczeństwa dzieci uchodźców wojennych z Ukrainy.	bezpiecznie.
	Kształtowanie postawy patriotycznej	Zapoznanie z symbolami narodowymi i uczenie szacunku wobec nich. Udział w obchodach świąt narodowych, dostarczenie wiedzy na temat tła historycznego. Ojczyzną w rozumieniu programu jest każdy kraj, który dany uczeń za swoją ojczyznę uważa.	Uczniowie znają symbole narodowe i potrafią zachować się z szacunkiem wobec nich. Uczniowie znają tło historyczne obchodzonych świąt narodowych
	Uczenie rozpoznawania i wyrażania emocji.	Zajęcia z rozpoznawania emocji, nazywania ich i wyrażania .	Uczeń zna i potrafi rozpoznać podstawowe emocje
	Stres Wprowadzanie zagadnień związanych ze stresem: definicja stresu, sytuacje wywołujące stres, radzenie sobie ze stresem.	Forma pracy grupowa i indywidualna, w ramach godzin wychowawczych i indywidualnych spotkań z pedagogiem i psychologiem szkolnym.	Uczeń zna podstawowe zagadnienia związane ze stresem.
	Rozwijanie świadomości dotyczącej współczesnych zagrożeń cywilizacyjnych.	Zajęcia profilaktyczne dotyczące ryzyka uzależnień od gier komputerowych i Internetu	Uczniowie są świadomi zagrożeń wynikających z niewłaściwego korzystania z mediów cyfrowych
	Kształtowanie poczucia odpowiedzialności społecznej w sytuacjach kryzysowych zagrażających całemu społeczeństwu /np. rozprzestrzenianie się epidemii COVID- 19/	Zajęcia kształtujące postawę dbałości o zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych osób.	Uczeń respektuje reguły sanitarne przyjęte na czas epidemii
Rozwój fizyczny ucznia	Propagowanie zdrowego stylu życia.	Zajęcia z zakresu wpływu stylu życia na zdrowie człowieka i jego rozwój Zapoznavanie z zagrożeniami chorób	Uczeń zna zagrożenia wynikające z nieprzestrzegania zasad zdrowego żywienia Poszerzenie wiedzy na temat wpływu na stan zdrowia trybu życia

Szkoła Podstawowa nr 14 im. Kawalerów Orderu Orła Białego we Wrocławiu

		cywilizacyjnych Ukazywanie korzyści płynących z dbania o rozwój fizyczny Zasady zdrowego żywienia	Uczeń przestrzega zasad zdrowego stylu życia
	Aktywizacja uczniów na lekcjach wychowania fizycznego	Zachęcanie do uczestnictwa w lekcjach wychowania fizycznego Zachęcanie do udziału w zawodach sportowych z zakresu rozmaitych dyscyplin	Zwiększenie frekwencji na lekcjach wychowania fizycznego Rozbudzenie pasji do sportu
Budowanie systemu wartości ucznia	Wdrażanie do przestrzegania norm i zasad panujących w szkole	Zapoznanie uczniów z regulaminami, kodeksem zachowania, normami panującymi w szkole.	Uczeń zna i stosuje normy i postanowienia regulaminu w życiu codziennym
	Uczenie rozróżniania dobra od zła	Tłumaczenie podczas zajęć edukacyjnych i wychowawczych pojęcia dobra i zła. Propagowanie dobra przez zabawę, czytelnictwo, przykład osobisty nauczycieli.	Uczeń rozróżnia dobro od zła. Uczeń wybiera dobro, posługuje się nim jako wartością. Uczeń przestrzega wartości, takich jak: tolerancja wobec różnych religii, kultur, tradycji, szacunek wobec osób innej narodowości.
	Pielęgnowanie tradycji i kształtowanie poczucia przynależności lokalnej	Udział w obchodach świąt szkolnych i apeli z okazji świąt państwowych. Zapoznanie z tłem historycznym świąt i uroczystości państwowych	- Uczeń szanuje tradycję szkolną. Państwową, bierze udział w obchodach - Przyswaja tradycję jako własną
Etyczna postawa wobec ludzi i przyrody oraz właściwe funkcjonowanie	Wdrażanie do postawy ekologicznej, poszanowania zasobów środowiska naturalnego	Uczenie segregacji odpadów i przyczyn tego działania w kontekście ochrony środowiska	Uczeń potrafi segregować śmieci i wie dlaczego to robi.

Szkoła Podstawowa nr 14 im. Kawalerów Orderu Orła Białego we Wrocławiu

w społeczeństwie	Wdrażanie do postaw tolerancji wobec drugiego człowieka	Uczenie pojęcia tolerancji i pokazanie na przykładach postaw tolerancyjnych	Uczeń zna i rozumie pojęcie tolerancji i potrafi zastosować je w praktyce.
	Wdrażanie do współpracy w grupie	Uczenie współpracy w grupie w czasie zabawy i pracy edukacyjnej. Uczenie norm i zasad, rozmaitych form pracy w grupie. Uczenie pojęcia szacunek wobec człowieka o odmiennym zdaniu	Uczeń prawidłowo pracuje w grupie klasowej, mniejszych grupach.. szanuje zdanie innych dzieci.
Współpraca z rodzicami	Wspieranie rodziców w sytuacjach trudnych w tym rodziców uczniów ukraińskich.	Organizacja spotkań z rodzicami, pogadanek, indywidualne spotkania w razie potrzeb. Zbudowanie relacji z rodzicami uczniów z Ukrainy.	Budowanie klimatu placówki. Wzmocnienie kompetencji rodzicielskich i relacji z dziećmi. Rodzice uczniów z Ukrainy czują się częścią społeczności szkolnej i lokalnej.
	Poszerzanie wiedzy rodziców na temat wpływu sytuacji kryzysowej/ np. wywołanej epidemią COVID-19/ na funkcjonowanie każdego człowieka.	Udzielanie wsparcia psychologiczno – pedagogicznego na terenie szkoły. W sytuacji zdalnej edukacji kontynuowanie działań poprzez kontakt telefoniczny i poprzez aplikację Teams. Udostępnianie rodzicom informacji o ofercie pomocy specjalistycznej poza szkołą.	Rodzice znają zasady ochrony zdrowia psychicznego w sytuacji kryzysowej związanej między innymi z epidemią oraz czynniki chroniące przed zagrożeniami wynikającymi z długotrwałej izolacji społecznej i reżimu sanitarnego. Dostrzegają zmiany kondycji psychicznej dzieci i podejmują odpowiednie działania. W razie potrzeby korzystają z pomocy psychologiczno - pedagogicznej w szkole i poza nią.
	Propagowanie wśród rodziców wiedzy dotyczącej ryzyka uzależnień od mediów cyfrowych.	Spotkania z rodzicami o charakterze profilaktycznym i interwencyjnym.	Rodzice są wyczuleni na zagrożenia wynikające z nadmiernego korzystania przez uczniów z komputera i Internetu.
	Angażowanie rodziców w sprawy szkolne	Ścisła współpraca z Radą Rodziców. Zachęcanie rodziców do udziału w uroczystościach szkolnych w pomocy w ich przygotowaniu	Budowanie klimatu placówki, wzmocnienie relacji rodziców z dziećmi
Profilaktyka przemocy	Podniesienie poziomu wiedzy na temat szeroko rozumianej przemocy, agresji, rodzajów przemocy, form wsparcia.	Zajęcia edukacyjne (warsztaty) na temat szeroko rozumianej agresji i przemocy.	Uczeń wie czym jest przemoc i agresja. Uczeń zna rodzaje przemocy i formy wsparcia. Uczeń szanuje fizyczne i psychiczne granice innych osób i jest chętny do niesienia pomocy uczniom będącym ofiarami przemocy.

Szkoła Podstawowa nr 14 im. Kawalerów Orderu Orła Białego we Wrocławiu

Klasy IV- VI			
CELE/OBSZARY	ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI, METODY, FORMY	SPODZIEWANE EFEKTY, UMIEJĘTNOŚCI (uczniowie powinni)
Rozwój intelektualny ucznia	Integrowanie zespołów klasowych, wspieranie umiejętności właściwego znalezienia się w grupie. Odbudowanie i umacnianie u uczniów prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej w szkole, klasie/ reintegracja/	Tematy: - zajęcia integracyjne – <i>zgrana klasa</i> - zajęcia integracyjne uwzględniające obecność uczniów z Ukrainy	- Przestrzegać normy współżycia społecznego. - Umieć określać granice tolerancji. - Przejawiać postawy prospołeczne w życiu codziennym. - Dbać o swoją pozycję w klasie. Rozumieć potrzeby innych.
	Rozpoznawanie indywidualnych potrzeb i możliwości ucznia.	Obserwacja, diagnozy, analiza opinii i orzeczeń. Dostosowanie wymagań do potrzeb i możliwości	- Osiąganie sukcesów edukacyjnych na miarę możliwości - Wzmacnianie motywacji do nauki
	Umożliwianie uczniom rozwoju pasji i uzdolnień.	Kółka zainteresowań. Zajęcia rozwijające uzdolnienia.	- Uczeń zna swoje talenty i potrafi je rozwijać - Podniesienie poczucia własnej wartości - Integracja uczniów w szkole
	Wdrożenie do nauki, zdobywania wiedzy, cierpliwości w osiągnięciu efektów w pracy szkolnej.	Wspieranie w procesie zdobywania wiedzy i umiejętności szkolnych. Stwarzanie warunków do osiągnięcia sukcesów.	Uczeń jest zmotywowany do nauki, chętnie przychodzi do szkoły, chętnie zdobywa wiedzę i nowe umiejętności
Dojrzałość emocjonalna i społeczna ucznia	Wdrożenie do pełnienia roli ucznia i kolegi z uwzględnieniem obecności w szkole uczniów z Ukrainy.	Zapoznanie z kodeksem ucznia Szkoły, świetlicy. Zwracanie uwagi na cechy dobrego ucznia podczas zajęć edukacyjnych i świetlicowych. Budowanie właściwych relacji rówieśniczych w oparciu o pozytywne wartości, takie jak: tolerancja wobec różnych religii, kultur, tradycji,	Uczniowie pomagają sobie, pracują w zespołach, szanują zasady panujące w szkole. Integracja zespołu klasowego. Uczniowie polscy i ukraińscy znają wzajemnie kultury swoich krajów- tradycje, obrzędy, zwyczaje i ważne dla obydwu krajów wydarzenia. Dostrzegają różnice i podobieństwa łączące i Polaków i Ukraińców.

Szkoła Podstawowa nr 14 im. Kawalerów Orderu Orła Białego we Wrocławiu

		szacunek wobec osób innej narodowości.	
	Wzmacnianie poziomu bezpieczeństwa w szkole i świetlicy.	Pogadanki na temat bezpieczeństwa. Zwracanie uwagi na bezpieczeństwo w czasie nauki i zabawy. Zaspokojenie potrzeby bezpieczeństwa dzieci uchodźców wojennych z Ukrainy.	Wszyscy uczniowie dobrze czują się w szkole, czują się bezpiecznie.
	Kształtowanie postawy patriotycznej	Zapoznanie z symbolami narodowymi i uczenie szacunku wobec nich. Udział w obchodach świąt narodowych, dostarczenie wiedzy na temat tła historycznego. Ojczyzną w rozumieniu programu jest każdy kraj, który dany uczeń za swoją ojczyznę uważa.	Uczniowie znają symbole narodowe i potrafią zachować się z szacunkiem wobec nich. Uczniowie znają tło historyczne obchodzonych świąt narodowych
	Uczenie rozpoznawania i wyrażania emocji.	Zajęcia z rozpoznawania emocji, nazywania ich i wyrażania .	Uczeń zna i potrafi rozpoznać podstawowe emocje
	Uczenie radzenia sobie ze stresem.	Warsztaty rozwijające umiejętności samoregulacji.	Uczniowie znają i potrafią stosować metody radzenia sobie z negatywnymi emocjami.
	Kształtowanie samoakceptacji i poczucia własnej wartości.	Lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce, zajęcia z pedagogiem i psychologiem szkolnym	Uczeń zna swoje mocne i słabe strony, potrafi wykorzystać swoje atuty do budowania poczucia własnej wartości
	Nauka rozwiązywania problemów w asertywny, akceptowalny społecznie sposób.	Warsztaty dotyczące asertywności	Uczeń radzi sobie w sytuacjach konfliktowych.
	Rozwijanie świadomości dotyczącej współczesnych zagrożeń cywilizacyjnych.	Zajęcia profilaktyczne dotyczące ryzyka uzależnień od gier komputerowych i Internetu.	Uczniowie są świadomi zagrożeń wynikających z niewłaściwego korzystania z mediów cyfrowych

Szkoła Podstawowa nr 14 im. Kawalerów Orderu Orła Białego we Wrocławiu

	Kształtowanie poczucia odpowiedzialności społecznej w sytuacjach kryzysowych zagrażających całemu społeczeństwu /np. rozprzestrzenianie się epidemii COVID- 19/	Zajęcia kształtujące postawę dbałości o zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych osób.	Uczeń respektuje reguły sanitarne przyjęte na czas epidemii
Rozwój fizyczny ucznia	Propagowanie zdrowego stylu życia.	Zajęcia z zakresu wpływu stylu życia na zdrowie człowieka i jego rozwój Zapoznavanie z zagrożeniami chorób cywilizacyjnych Ukazywanie korzyści płynących z dbania o rozwój fizyczny Zasady zdrowego żywienia	Uczeń zna zagrożenia wynikające z nieprzestrzegania zasad zdrowego żywienia Poszerzenie wiedzy na temat wpływu na stan zdrowia trybu życia Uczeń przestrzega zasad zdrowego stylu życia
	Aktywizacja uczniów na lekcjach wychowania fizycznego	Zachęcanie do uczestnictwa w lekcjach wychowania fizycznego Zachęcanie do udziału w zawodach sportowych z zakresu rozmaitych dyscyplin	Zwiększenie frekwencji na lekcjach wychowania fizycznego Rozbudzenie pasji do sportu
Budowanie systemu wartości ucznia	Wdrażanie do przestrzegania norm i zasad panujących w szkole	<i>Zapoznanie uczniów z regulaminami, kodeksem zachowania, normami panującymi w szkole</i>	Uczeń zna i stosuje normy i postanowienia regulaminu w życiu codziennym
	Uczenie rozróżniania dobra od zła	Tłumaczenie podczas zajęć edukacyjnych i wychowawczych pojęcia dobra i zła. Propagowanie dobra przez zabawę, czytelnictwo, przykład osobisty nauczycieli.	Uczeń rozróżnia dobro od zła. Uczeń wybiera dobro, posługuje się nim jako wartością. Uczeń przestrzega wartości, takich jak: tolerancja wobec różnych religii, kultur, tradycji, szacunek wobec osób innej narodowości.

Szkoła Podstawowa nr 14 im. Kawalerów Orderu Orła Białego we Wrocławiu

	Pielęgnowanie tradycji i kształtowanie poczucia przynależności lokalnej	Udział w obchodach świąt szkolnych i apeli z okazji świąt państwowych. Zapoznanie z tłem historycznym świąt i uroczystości państwowych	- Uczeń szanuje tradycję szkolną. Państwową, bierze udział w obchodach - Przyswaja tradycję jako własną
Etyczna postawa wobec ludzi i przyrody oraz właściwe funkcjonowanie w społeczeństwie	Wdrażanie do postawy ekologicznej, poszanowania zasobów środowiska naturalnego	Uczenie segregacji odpadów i przyczyn tego działania w kontekście ochrony środowiska	Uczeń potrafi segregować śmieci i wie dlaczego to robi.
	Wdrażanie do postaw tolerancji wobec drugiego człowieka	Uczenie pojęcia tolerancji i pokazanie na przykładach postaw tolerancyjnych	Uczeń zna i rozumie pojęcie tolerancji i potrafi zastosować je w praktyce.
	Wdrażanie do współpracy w grupie	Uczenie współpracy w grupie w czasie zabawy i pracy edukacyjnej. Uczenie norm i zasad, rozmaitych form pracy w grupie. Uczenie pojęcia szacunek wobec człowieka o odmiennym zdaniu	Uczeń prawidłowo pracuje w grupie klasowej, mniejszych grupach.. szanuje zdanie innych dzieci.
Współpraca z rodzicami	Wspieranie rodziców w sytuacjach trudnych w tym rodziców uczniów ukraińskich.	Organizacja spotkań z rodzicami, pogadań, indywidualne spotkania w razie potrzeb. . Zbudowanie relacji z rodzicami uczniów z Ukrainy.	Budowanie klimatu placówki. Wzmocnienie kompetencji rodzicielskich i relacji z dziećmi. Rodzice uczniów z Ukrainy czują się częścią społeczności szkolnej.
	Poszerzanie wiedzy rodziców na temat wpływu sytuacji kryzysowej/ np. wywołanej epidemią COVID-19/ na funkcjonowanie każdego człowieka.	Udostępnianie rodzicom informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów będących w złej kondycji psychicznej, w szkole i poza nią.	Rodzice znają zasady ochrony zdrowia psychicznego w sytuacji kryzysowej związanej między innymi z epidemią oraz czynniki chroniące przed zagrożeniami wynikającymi z długotrwałej izolacji społecznej i reżimu sanitarnego.
	Propagowanie wśród rodziców wiedzy dotyczącej ryzyka uzależnień od mediów cyfrowych.	Spotkania z rodzicami o charakterze profilaktycznym i interwencyjnym .	Rodzice są wyczuleni na zagrożenia wynikające z nadmiernego korzystania przez uczniów z komputera i Internetu.

Szkoła Podstawowa nr 14 im. Kawalerów Orderu Orła Białego we Wrocławiu

	Angażowanie rodziców w sprawy szkolne	Ścisła współpraca z Radą Rodziców. Zachęcanie rodziców do udziału w uroczystościach szkolnych w pomocy w ich przygotowaniu	Budowanie klimatu placówki, wzmocnienie relacji rodziców z dziećmi
Profilaktyka przemocy	Podniesienie poziomu wiedzy na temat szeroko rozumianej przemocy, agresji, rodzajów przemocy, form wsparcia.	Zajęcia edukacyjne (warsztaty) na temat szeroko rozumianej agresji i przemocy.	Uczeń wie czym jest przemoc i agresja. Uczeń zna rodzaje przemocy i formy wsparcia. Uczeń szanuje fizyczne i psychiczne granice innych osób i jest chętny do niesienia pomocy uczniom będącym ofiarami przemocy.
Cyberprzemoc	Podniesienie poziomu wiedzy na temat przemocy internetowej.	Zajęcia edukacyjne na temat przemocy w Internecie, konsekwencji, zagrożeń.	Uczeń wie czym jest cyberprzemoc i nie stosuje jej.

Ewaluacja programu

Ocena jakościowa i ilościowa programu wychowawczego przeprowadzana jest dwa razy w ciągu roku szkolnego – pod koniec pierwszego semestru i na koniec roku szkolnego. Informacje dotyczące oceny stopnia realizacji programu znajdują się w dokumentacji szkoły.

Program poddawany jest ewaluacji i weryfikowany według potrzeb - ma charakter otwarty.

Formy ewaluacji:

- Obserwacja
- Ankiety dla uczniów
- Ankiety dla rodziców
- Wywiad (dyrektor szkoły, rada rodziców)
- Rozmowy z wychowawcami, nauczycielami i pedagogami
- Rozmowy z rodzicami i uczniami
- Analiza dokumentów.

W wyniku ewaluacji program jest korygowany i uzupełniany.